

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Dosarul nr. 386/2023

Petiție nr. 4494/15.06.2023

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU
COMBATEREA DISCRIMINĂRII

12 NOV 2024

REGISTRATURĂ
INTRARE/IEȘIRE NR.

Urmare a petiției înregistrată la Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării sub nr. **4494/15.06.2023**, vă transmitem alăturat copia **Hotărârii nr. 170 din 17.04.2024** prin care Colegiul Director s-a pronunțat cu privire la faptele sesizate.

Cu deosebită considerație,

L.S. PREȘEDINTE

(stampilă)

[Redacted]
[Redacted] **Universității „Ovidius” din Constanța**
Campus – Corp A, et. 1, Aleea Universității nr. 1
[Redacted]

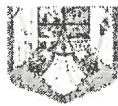
Întocmit de Sinescu Andrei-Consilier SACD

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATEREA**
DISCRIMINĂRII

Pagina 1 din 1

Piața Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 170
din 17.04.2024

Dosar nr.: 386/2023

Petiția nr.: 4494/15.06.2023

Petent: Epure Dănuț Tiberiu

Reclamați: Bobe Alexandru (R1), Diane Paula Vancea (R2), Dan Marcel Iliescu (R3),
Universitatea „Ovidius” din Constanța (R4)

Obiect: Petentul reclamă o posibilă faptă de discriminare ca urmare a faptului că, în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții presei locale, părțile reclamate au exprimat public opinia față de candidatura petentului la funcția de rector, anunțată într-un ziar online în data de 28.03.2023 și au făcut referire la faptul că petentul a fost condamnat în trecut pentru o infracțiune de luare de mită.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul procedural ales al petentului

1. Epure Dănuț Tiberiu, cu adresa de corespondență în mun. Constanța, str. Trapani nr. 12, jud. Constanța, cu adresa de e-mail: epure_dan@yahoo.com

Numele, domiciliul ales și sediul părților reclamate

- Alexandru Bobe, în calitate de prorector, cu adresa de comunicare a actelor de procedură la sediul Universității „Ovidius” din Constanța, cu sediul în mun. Constanța, B-dul Mamaia nr. 124, jud. Constanța, cu adresa de e-mail: rectorat@univ-ovidius.ro
- Diane Paula Vancea, în calitate de președinte al Senatului Universității „Ovidius” din Constanța, cu adresa de comunicare a actelor de procedură la locul de muncă, Campus – Corp A, et. 1, Aleea Universității nr. 1, cu adresa de e-mail: senat@univ-ovidius.ro
- Dan Marcel Iliescu, în calitate de rector, cu adresa de comunicare a actelor de procedură la sediul Universității „Ovidius” din Constanța, cu sediul în mun. Constanța, B-dul Mamaia nr. 124, jud. Constanța, cu adresa de e-mail: rectorat@univ-ovidius.ro
- Universitatea „Ovidius” din Constanța, cu sediul în mun. Constanța, B-dul Mamaia nr. 124, jud. Constanța, cu adresa de e-mail: rectorat@univ-ovidius.ro

II. Procedura de citare

- Având în vedere prevederile art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată), Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 4494/18.07.2023, respectiv nr. 5366/18.07.2023, a citat părțile pentru data de 08.08.2023.
- Procedura a fost legal și complet realizată.
- Prin adresa nr. 8555/30.10.2023, petentului i-a fost comunicat cd-ul care conține

înregistrarea întâlnirii cu presa din data de 05.05.2023, precum și transcrierea acesteia de la min. 36:14 până la min. 41:17, depuse la dosar de partea reclamată R4.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

9. Petentul a formulat memoriul înregistrat cu nr. 4494/15.06.2023, prin care a solicitat constatarea și sancționarea unei posibile fapte de discriminare săvârșită la data de 05.05.2023 de către reclamați. Totodată, petentul a solicitat obligarea părților reclamate să publice, în mass-media și pe pagina web a universității, un rezumat al hotărârii.

10. Petentul susține că i-a fost încălcat dreptul la demnitate prin utilizarea de termeni și afirmații discriminatorii, precum și prin incitarea la discriminare, dreptul la egalitatea de tratament și de șanse, în componența sa de nediscriminare în exercitarea dreptului de a fi ales prin crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare cu consecința stigmatizării sociale și ostracizării în baza apartenenței la categoria defavorizată a foștilor condamnați, diferența de tratament neavând nicio justificare obiectivă și rezonabilă, ci suprimând garanția constituțională asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

11. De asemenea, petentul susține că apartenența la o categorie defavorizată (a foștilor condamnați), respectiv orice alt criteriu (caracteristica specifică a petentului de a fi fost condamnat în trecut și de a fi beneficiat de instituția reabilitării de drept) reprezintă criterii de discriminare în speță.

12. Astfel, petentul susține că criteriile antereferite au, în cazul de față o existență *ipso facto*, reprezentând o circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actelor discriminării și care, în situația inexistenței nu ar fi determinat săvârșirea discriminării. Circumstanțiate la situația expusă, aceste criterii menționate constituie mobilul determinat în aplicarea tratamentului diferit, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane într-o situație similară de anunțare publică a candidaturii la funcția de rector al universității.

13. Petentul susține că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că o diferență de tratament este determinată de existența criteriilor mai sus menționate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat reclamațiilor și criteriile interzise de lege, invocate de petent.

14. În fapt, în data de 05.05.2023, în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții presei locale, petentul susține că părțile reclamate au exprimat public opinia față de candidatura sa la funcția de rector, anunțată într-un ziar online în data de 28.03.2023.

15. Ca urmare, petentul susține că poziția publică susținută în cadrul conferinței de presă din 05.05.2023 a fost diseminată în presa locală.

16. Petentul redă conținutul posibilității comportament discriminatoriu al conducerii universității, astfel cum a fost preluat și diseminat în ziarele locale:

„Reacție fermă a conducerii Universității „Ovidius” cu privire la o candidatură a fostului rector, D.E., condamnat pentru luare de mită”: *„Eu n-am cum să comentez dorințe. A spus-o public, din câte am înțeles. Nu am cum să nu aflu, sunt o grămadă de prieteni care vin și îți bagă strâmbe. Dorința e dorință. E o vorbă, știți cum e cu dorința și cu putința. De dorit ne dorim toți multe. Eu v-am spus deja. Universitatea a avut nevoie de aproape zece ani ca să se întoarcă într-o zonă unde îi este locul. Este un aspect și nu ai cum să te separi de realitățile astea. Universitatea nu este un SRL. Universitatea nu este un instrument unde să îți faci PFA-uri prin angajați, care să aibă relații cu universitatea. Mai departe va fi voia*

comunității”, a declarat rectorul universității.

Partea reclamată R1: „Nu a călcat pe cineva pe trecerea de pietoni și acum este virgin. A luat șpagă.”

17. În legătură cu acest subiect, petentul susține că a dorit să facă precizări și prorectorul, care a făcut trimitere tot la votul din interior al comunității academice, pentru a decide dacă petentul poate fi sau nu rector: „Conform legii actuale, chiar și viitoarelor legi, o persoană care a ispășit o pedeapsă, cu toate că a fost închis penal pentru șpagă...ce șpagă? În universitate. Adică să lamurim lucrurile, nu a călcat pe cineva pe trecerea de pietoni și acum este virgin. A luat șpagă. A fost dovedit și a fost închis. Acum este total reabilitat. Are toate drepturile. Noi ce am făcut în legea anterioară, după care s-a desfășurat procesul de vot? Am interzis persoanele care au cazier. Legea nici asta nu dădea voie, orice penal putea să candideze. Nu mi se pare normal acest lucru. Cel puțin mie, ca persoană. Acum, o astfel de persoană poate să candideze. Nu are cum să intervină Senatul, ci doar cum a zis domnul rector, votul popular, comunitatea academică în totalitate”, a declarat partea reclamată R1.

18. Conform petentului, partea reclamată R2 a declarat: „Constanțenii ar trebui să aibă o poziție”. Mai mult decât atât, petentul susține că partea reclamată R2 a făcut apel la societate, referitor la candidatura sa: „Este o chestiune care ține de întreaga societate. Constanțenii ar trebui să aibă o poziție, vorbim de imagine. Serviciile de educație înseamnă servicii de excelență. La nivelul imaginii, trebuie să te duci la nivelul cel mai înalt. O părere poate să aibă oricine despre subiectul acesta. Legea permite, sigur, pot exista mulți dintre cei care în Constanța se văd viitori rectori. Ok, dar în aceste condiții contează foarte mult și ce părere au cei din interior, dar contează foarte mult și ce părere aveți dumneavoastră”,

19. Conform petentului, un alt ziar local a publicat articolul „Rectorul de la „Ovidius”, despre o eventuală candidatură a fostului condamnat”: „Universitatea nu este un SRL”: „Conducerea Universității „Ovidius” din Constanța s-a întâlnit zilele trecute cu reprezentanții mass-media și le-a răspuns reprezentanților presei la toate întrebările care au legatura cu instituția de învățământ. Una dintre acestea a vizat și o posibilă candidatură a fostului rector, care și-a exprimat public dorința de a reveni în această funcție. Toate acestea în condiția în care el a fost condamnat la trei ani de închisoare, pentru luare de mită. Reamintim că în luna septembrie 2013, petentul a fost trimis în judecată alături de prorectorul și alte cadre didactice. La momentul respectiv, el a fost acuzat că, în perioada 2012-2013, a luat mită de la mai multe persoane pentru a le facilita admiterea în cadrul universității. Anchetatorii au declarat atunci că cei doi puneau la dispoziția candidaților subiectele. Timpul a trecut, petentul a ieșit din închisoare, iar fostul rector are, din nou, aspirații la postul pe care l-a pierdut în urma cu câțiva ani. Și, așa cum era de așteptat, vestea a ajuns și la urechile actualului rector al universității.”

20. Din spusele petentului, obiectivul urmărit de reclamanți este de a contracara imaginea sa, de a-i minimiza credibilitatea sau influența, în contextul candidaturilor electorale, însă maniera în care discursurile au fost construite are efecte de lezare a demnității personale a petentului, făcându-se referire la faptul că, spre deosebire de alți potențiali candidați la funcția de rector, petentul prezintă particularitatea că aparține categoriei „fost condamnat”, „orice penal”, „o astfel de persoana”, fiind astfel caracterizat ca persoana care a folosit universitatea ca pe „un instrument unde îți faci PFA-uri prin angajați, care să aibă relații cu universitatea”, o persoană care „nu a călcat pe cineva pe trecerea de pietoni și acum este virgin. A luat șpagă. A fost dovedit și a fost închis”, o persoană care trebuie interzisă”, o persoană pentru care, deși „legea permite” să candideze, totuși nu are nicio șansă decât

să viseze, pentru că „*reacția fermă a conducerii universității*” este ca petentul, în exercitarea drepturilor și libertăților conferite și garantate de Constituție, Legea Educației Naționale, tratatele și convențiile internaționale, trebuie să fie, la alegerile din 2024, tratat în mod diferit.

21. În probațiune, petentul anexează înscrisuri.

22. Petentul a formulat adresa nr. 5022/05.07.2023, prin care a solicitat emiterea unui Punct de vedere până la solicitarea petiției inițial formulate, având în vedere caracterul urgent al necesității existenței unei reparații morale față de prejudicierea gravă a imaginii și demnității petentului, în contextul constituit de exercitarea petentului a dreptului de a candida și de a fi ales în funcția de rector.

23. Prin adresa nr. 5132/11.07.2023, petentul a menționat că renunța la solicitarea înaintată prin adresa nr. 5022/05.07.2023, în favoarea soluționării petiției depuse inițial.

24. Petentul a formulat adresa nr. 6700/04.09.2023, prin care a menționat că punctele de vedere formulate de părțile reclamate nu dovedesc că faptele sesizate nu constituie discriminare, ci, dimpotrivă.

25. Conform petentului, părțile reclamate recunosc că fragmentele citate în cele două ziare le aparțin, sens în care și le asumă în totalitate, singurele apărări invocate privind exclusiv titlurile articolelor de presă.

26. În continuarea adresei formulate, petentul susține aspectele sesizate prin memoriul formulat inițial.

27. Prin adresa nr. 7629/04.10.2023, petentul a solicitat urgentarea soluționării dosarului.

28. Petentul a formulat adresa nr. 9814/07.12.2023, prin care a susținut că înregistrarea depusă la dosar întărește și probează, fără putință de tăgadă, caracterul discriminatoriu al faptelor sesizate prin memoriul inițial. Totodată, petentul pune la dispoziția C.N.C.D. propria transcriere a înregistrării pe care o consideră redată cu mai multă fidelitate.

Sușinerile părților reclamate

Sușinerile părții reclamate R4

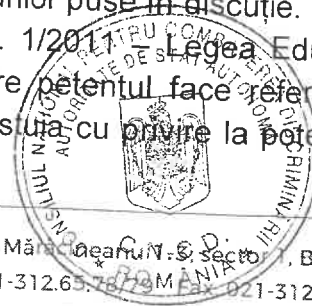
29. Partea reclamată a formulat adresa nr. 6010/07.08.2023, respectiv nr. 6070/08.08.2023, prin care și-a exprimat punctul de vedere cu privire la memoriul înaintat de către petent.

30. În fapt, partea reclamată susține că în data de 05.05.2023, în contextul celebrării Zilei Mondiale a Libertății Presei la universitate, s-a organizat o întâlnire cu reprezentanții mass-media locală, context în care au fost prezentate principalele realizări ale universității din ultima perioadă, precum și viitoarele proiecte ce urmau a se dezvolta (link-uri presă anexate). În acest context, reclamata susține că reprezentanților universității li s-a solicitat să-și exprime părerea și cu privire la candidatura petentului la funcția de rector pentru alegerile din 2024.

31. Partea reclamată anexează înscrisuri din care susține că rezultă faptul că petentul, începând cu anul 2020, și-a anunțat în mod insistent candidatura în diferite articole și reclamata nu a creat un cadru de dezbateri asupra acestui aspect.

32. Din spusele părții reclamate, aspectele menționate în publicații/articole reprezintă interpretarea personală a autorilor/semnatarilor asupra răspunsurilor reprezentanților reclamatei la întrebările jurnaliștilor, începând cu elaborarea titlurilor puse în discuție.

33. Având în vedere prevederile legale incidente din Legea nr. 1/2011 - Legea Educației Naționale, art. 207, partea reclamată susține că funcția la care petentul face referire nu reprezintă o funcție publică de autoritate, astfel că afirmația acestuia cu privire la potențială

încălcare a dreptului său de a participa la viață publică și de a avea acces la funcții și demnități publice nu poate fi reținută.

34. Totodată, reclamata susține că afirmațiile scoase din context și preluate de diferite publicații, nu pot fi imputate părților reclamate, care nu au făcut altceva decât să răspundă întrebărilor adresate de jurnaliști, iar răspunsurile nu au avut un caracter ofensator sau umilitor, ci s-au bazat pe aspecte de notorietate.

35. Partea reclamată susține că petentul încearcă să creeze un context artificial, deoarece acesta nu se afla în postura de contracandidat cu reprezentanții părții reclamate R4 pentru simplul fapt că nu exista nicio campanie și nicio candidatură anunțată, în afară de cea a petentului.

36. În ceea ce privește criteriul de discriminare invocat, partea reclamată R4 susține că niciunul dintre reprezentanții săi nu a folosit termenul „condamnat” (acesta se regăsește exclusiv în titulatura articolelor considerate ofensatoare), iar răspunsurile în referire la candidatura petentului la funcția de rector au reprezentat aprecieri asupra unei chestiuni care privește întreaga comunitate academică și chiar societatea conștientă.

37. Concret, reclamata susține că, urmare a evenimentelor din luna septembrie 2013, petentul a fost surprins în flagrant și a fost trimis în judecată împreună cu alte cadre didactice, pentru infracțiunile de luare de mită, prejudiciul de imagine creat reclamatei fiind semnificativ.

38. În acest context, partea reclamată susține că afirmația rectorului este departe de a avea un caracter ofensator și umilitor și face referire strict la această situație, dar și la faptul că reclamata R4 este o instituție publică care oferă servicii de educație și nu este o societate privată care desfășoară activitate comercială, fără nicio trimitere la situația particulară a petentului.

39. De asemenea, partea reclamată susține că nici afirmațiile părții reclamate R2 nu se subrogă criteriului de discriminare, deoarece nu se face referire la calitatea petentului de fost condamnat, afirmațiile vizând doar necesitatea unei poziționări a întregii societăți, a constanțenilor în contextul candidaturii unei persoane reabilite la funcția de rector, fără nicio referire la petent.

40. Nu în ultimul rând, partea reclamată R4 susține că partea reclamată R1 exprimă considerente de ordin general, cu privire la profilul unei persoane reabilite de a candida pe o astfel de funcție în cadrul unei instituții publice de învățământ universitar, afirmând că legislația nu conține interdicția persoanelor reabilite de a candida la funcția de rector, comunitatea academică fiind în măsură să se pronunțe.

41. Prin urmare, reclamata R4 susține că scopul afirmațiilor nu a fost acela de a sugera opiniei publice că ar exista o limitare a dreptului petentului de a candida la o atare funcție, ci de a sublinia rolul activ al comunității academice în procesul electoral, dar, mai mult, dreptul oricărei persoane reabilite de a accede la funcția de rector, cu respectarea dispozițiilor legale care reglementează organizarea și desfășurarea procesului de învățământ, a misiunii și a principiilor care trebuie să guverneze învățământul superior, transpuse în legea educației prin art. 2 din Legea nr. 1/2011.

42. Partea reclamată susține că reprezentanții săi nu au susținut în niciun caz alocuțiuni în referire la candidatura petentului ci, în contextul unei întâlniri de presă cu o tematică diferită, au răspuns strict la întrebările jurnaliștilor celor două publicații menționate, aserțiunile acestora fiind în referire directă la întrebările adresate, fără a face afirmații gratuite în afara contextului.

43. În consecință, conform reclamatei, criteriul de discriminare invocat nu subzistă, iar aserțiunile reprezentanților universității nu au natura de a crea acestuia o poziție defavorabilă, fiind exprimate într-un context generat de jurnaliști cu referire la potențiala candidatură a acestuia.

44. Partea reclamată apreciază că prin declarațiile repetate ale petentului în mass-media, acesta a urmărit să se mențină în atenția publică.

45. Astfel, reclamata susține că nu există un criteriu de discriminare, așa cum nu există nici situația analoagă ori relevant similară, nici o potențială încălcare a drepturilor reclamate, astfel încât nu poate exista niciun raport de cauzalitate între elemente care, intrinsec, nu există.

46. De altfel, partea reclamată susține că toate afirmațiile reprezentanților instituției au fost realizate cu respectarea obligațiilor pozitive și negative derivate din prevederile art. 10 din CEDO, fără o potențială afectare a unor alte drepturi reglementate de aceeași Convenție.

47. În contextul în care este general acceptat faptul că funcția de rector reprezintă un reper moral în societatea civilă, reclamata R4 subliniază și faptul că răspunsurile reprezentanților au avut un caracter general și neutru din perspectiva faptului că întrebările jurnaliștilor au vizat o chestiune de interes general. Sub acest aspect, CEDO a arătat că este în interesul legitim al societății civile orice dezbateri asupra unor chestiuni de interes general, aspect sugerat inclusiv de reprezentanții părții reclamate R4.

48. În concluzie, partea reclamată R4 susține că, în speța de față, nu există elementele constitutive ale unei fapte de discriminare și solicită respingerea ca nefondată a petiției ce face obiectul dosarului în cauză.

49. În probațiune, partea reclamată R4 anexează înscrisuri.

50. Prin adresa nr. 6767/06.09.2023, partea reclamată R4 a comunicat CD-ul care conține înregistrarea integrală a întâlnirii cu presa organizată de universitate în data de 05.05.2023, precum și transcrierea acesteia de la minutul 00:36:17-00:41:17.

Sușținerile părții reclamate R3

51. Partea reclamată R3 a formulat adresa nr. 6011/07.08.2023, respectiv nr. 6071/08.08.2023, prin care și-a exprimat punctul de vedere cu privire la memoriul formulat de petent, considerând că acesta se impune a fi respins, întrucât aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. (1), (4) și (5) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, iar motivele invocate de petent nu reprezintă fapte de discriminare.

52. Partea reclamată susține că nu se poate reține că ar fi procedat la tratarea petentului în mod nefavorabil, nu numai pentru că nu a manifestat vreun tratament diferențiat față de acesta în comparație cu alte persoane, dar nu a făcut nicio referire la nicio categorie din care acesta ar face parte, nu a prezentat vreun element cu privire la persoana petentului și, cu atât mai puțin, a unui aspect negativ în raport de acesta sau de dorința de a candida la funcția de rector.

53. În acest sens, partea reclamată R3 susține că nu a exprimat vreo poziție nici cu privire la situația juridică a petentului și nici cu privire la posibilitatea acestuia de a candida la funcția de rector în raport de această situație a dumnealui, rezumându-se a preciza că orice persoană are dreptul de a aspira la această funcție, concretizarea efectivă a acestei dorințe depinzând de voința comunității.

54. Partea reclamată susține că afirmațiile au venit ca răspuns la întrebările adresate de jurnaliști și că nu a susținut sub nicio formă că petentul ar trebui tratat în mod diferit sau

sanționat prin vot negativ de comunitatea universitară sau de comunitatea locală, pe baza faptului că a fost condamnat penal în trecut, chiar dacă a intervenit instituția reabilitării sale, susținerile petentului reprezentând astfel simple supoziții.

55. Conform părții reclamante, în speță, exercitarea dreptului la liberă exprimare a fost realizat cu bună-credință, cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte, fără a exista o atingere a dreptului la viață privată, la demnitate al petentului.

56. În continuarea punctului de vedere formulat, partea reclamată R3 susține aspectele evidențiate de partea reclamată R4 și solicită să se constate că faptele invocate de petent nu reprezintă fapte de discriminare sau de hărțuire.

Susținerile părții reclamante R1

57. Prin adresa nr. 6012/07.08.2023, respectiv nr. 6073/08.08.2023, partea reclamată R1 și-a exprimat punctul de vedere cu privire la memoriul formulat de petent și a susținut aspectele menționate de părțile reclamante R4 și R3 prin adresele înaintate către C.N.C.D.

Susținerile părții reclamante R2

58. Prin adresa nr. 6013/07.08.2023, respectiv nr. 6072/08.08.2023, partea reclamată R2 și-a exprimat punctul de vedere cu privire la memoriul formulat de petent și a susținut aspectele menționate de părțile reclamante R4, R3 și R1 prin adresele înaintate către C.N.C.D.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

59. Prevederile legislative și jurisprudența relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României:

Art. 1 Statul român: „(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate (...)”

Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni: „(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 Egalitatea în drepturi: „(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”

Art. 29 Libertatea conștiinței: „(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.”

(2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.”

Art. 30 Libertatea de exprimare: „(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

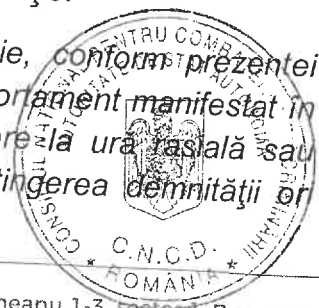
(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.”

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare:

Art. 2 alin. 1: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 2 alin. 8: „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”

Art. 15 Dreptul la demnitatea personală: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or

crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

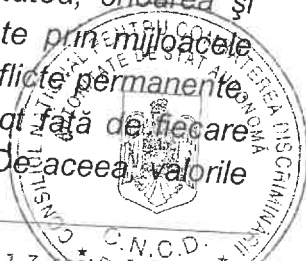
Art. 10 Libertatea de exprimare: „1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

Art. 14 Interzicerea discriminării: „Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Art. 17 Interzicerea abuzului de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale atestă faptul că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile

menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art. 1 alin. (3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

Recomandarea de politică generală ECRI nr. 15 privind combaterea discursului de ură adoptată de Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței (ECRI) la 8 decembrie 2015 – extras: „Având în vedere că discursul de incitare la ură trebuie înțeles în sensul prezentei recomandări de politică generală ca advocacy, promovare sau incitare, sub orice formă, a denigrării, a urii sau a defăimării unei persoane sau a unui grup de persoane, precum și orice hărțuire, insultă, stereotipuri negative, stigmatizare sau amenințare cu privire la o astfel de persoană sau grup de persoane, precum și justificarea tuturor tipurilor de exprimare anterioare, pe motiv de „rasă”, origine națională, religie, apartenență.”

Pactul internațional din 1966 privind drepturile civile și politice (ICCPR):

Articolul 19: „1. Orice persoană are dreptul să-și exprime opiniile fără să intervină. 2. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept include libertatea de a căuta, de a primi și de a transmite informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, pe cale orală, scrisă sau tipărită, sub formă de artă, sau prin orice alt mijloc de comunicare la alegerea sa. 3. Exercițierea drepturilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol poartă cu sine sarcini și responsabilități speciale. Prin urmare, aceasta poate fi supusă anumitor restricții, însă acestea nu pot fi decât prevăzute de lege și sunt necesare:

- (a) pentru respectarea drepturilor sau a reputației altora;
- (b) pentru protecția securității naționale sau a ordinii publice (ordre public) sau a sănătății publice sau a moralității.”

Articolul 20: „1. Orice propagandă pentru război va fi interzisă de lege. 2. Orice advocacy de ură națională, rasială sau religioasă care constituie incitare la discriminare, ostilitate sau violență este interzisă prin lege.”

Principiile de analiză

60. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă: la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**, la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

61. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „**criteriului protejat**”.

62. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**: existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, **excludere, restricție sau preferință**; existența unui criteriu de discriminare; existența unui raport de cauzalitate între criteriu de discriminare și tratamentul diferențiat; tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca

scop sau efect restrângerea, înlăturarea folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege; existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

63. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act/a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

64. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare.

65. Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa, libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”.

66. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții, elemente care sunt analizate în ordinea care urmează:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin:
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, care trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

67. Prin urmare, eventuala limitare a dreptului la exprimare trebuie să fie expres prevăzută de lege (prevădând o prevedere legală care, la rândul ei, trebuie să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu scopul urmărit¹.

¹ Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-80

68. Astfel, pentru o analiză completă, trebuie analizate punctual cerințele impuse de C.E.D.O., după cum urmează.

Ingerința să fie prevăzută de lege

69. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

70. Cu toate acestea, Colegiul apreciază că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.

71. Colegiul apreciază că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

72. Raportat la a doua cerință, **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de genul acestora.

73. Protecția demnității unei persoane aparținând unei categorii de persoane, minorități sau chiar a unei comunități, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea demnității umane, ca drept constituțional protejat, conținutul declarațiilor publice în discuție, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele prevăzute de art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată: un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios; ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de genul căruia îi aparține.

74. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

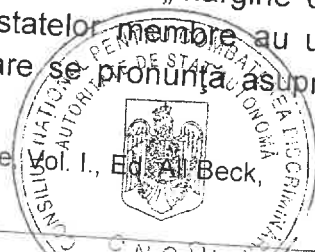
75. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare **este necesară într-o societate democratică**.

76. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („*pressing social need*”).

77. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere.**²

78. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra

² Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.

existenței unei „nevoi sociale presante”. Marja de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO³.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare:

79. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, C.E.D.O. a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care le redăm pe cele ce urmează:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități;

Aplicarea principiilor la spetă

80. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilei discriminări ca urmare a faptului că, în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții presei locale, părțile reclamate au exprimat public opinia față de candidatura petentului la funcția de rector, anunțată într-un ziar online în data de 28.03.2023 și au făcut referire la faptul că petentul a fost condamnat în trecut pentru o infracțiune de luare de mită.

81. Concret, în data de 05.05.2023, în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții presei locale, petentul susține că părțile reclamate au exprimat public opinia față de candidatura sa la funcția de rector, anunțată într-un ziar online în data de 28.03.2023.

82. Astfel, Colegiul director reține spre analiză următoarele comentarii indicate de petent:

1. *„Reacție fermă a conducerii Universității „Ovidius” cu privire la o candidatură a fostului rector, D.E., condamnat pentru luare de mită”: „Eu n-am cum să comentez dorințe. A spus-o public, din câte am înțeles. Nu am cum să nu aflu, sunt o grămadă de prieteni care vin și îți bagă strâmbe. Dorința e dorință. E o vorbă, știți cum e cu dorința și cu putința. De dorit ne dorim toți multe. Eu v-am spus deja. Universitatea a avut nevoie de aproape zece ani ca să se întoarcă într-o zonă unde îi este locul. Este un aspect și nu ai cum să te separi de realitățile astea. Universitatea nu este un SRL. Universitatea nu este un instrument unde să îți faci PFA-uri prin angajați, care să aibă relații cu universitatea. Mai departe va fi voința comunității”, a declarat rectorul universității.*

2. *Partea reclamată R1: „Nu a călcat pe cineva pe trecerea de pietoni și acum este virgin. A luat șpagă.”*

3. *„Conform legii actuale, chiar și viitoarelor legi, o persoană care a ispășit o pedeapsă, cu toate că a fost închis penal pentru șpagă...ce șpagă? În universitate. Adică să lamurim lucrurile, nu a călcat pe cineva pe trecerea de pietoni și acum este virgin. A luat șpagă. A fost dovedit și a fost închis. Acum este total reabilitat. Are toate drepturile. Nor ce am făcut în legea anterioară, după care s-a desfășurat procesul de vot? Am interzis persoanele care*

³ Vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49.

au cazier. Legea nici asta nu dădea voie, orice penal putea să candideze. Nu mi se pare normal acest lucru. Cel puțin mie, ca persoană. Acum, o astfel de persoană poate să candideze. Nu are cum să intervină Senatul, ci doar cum a zis domnul rector, votul popular, comunitatea academică în totalitate”

4. „Constanțenii ar trebui să aibă o poziție”. Mai mult decât atât, petentul susține că partea reclamată R2 a făcut apel la societate, referitor la candidatura sa: „Este o chestiune care ține de întreaga societate. Constanțenii ar trebui să aibă o poziție, vorbim de imagine. Serviciile de educație înseamnă servicii de excelență. La nivelul imaginii, trebuie să te duci la nivelul cel mai înalt. O părere poate să aibă oricine despre subiectul acesta. Legea permite, sigur, pot exista mulți dintre cei care în Constanța se văd viitori rectori. Ok, dar în aceste condiții contează foarte mult și ce părere au cei din interior, dar contează foarte mult și ce părere aveți dumneavoastră”

5. „Rectorul de la „Ovidius”, despre o eventuală candidatură a fostului condamnat”: „Universitatea nu este un SRL”: „Conducerea Universității „Ovidius” din Constanța s-a întâlnit zilele trecute cu reprezentanții mass-media și le-a răspuns reprezentanților presei la toate întrebările care au legatură cu instituția de învățământ. Una dintre acestea a vizat și o posibilă candidatură a fostului rector, care și-a exprimat public dorința de a reveni în această funcție. Toate acestea în condiția în care el a fost condamnat la trei ani de închisoare, pentru luare de mită. Reamintim că în luna septembrie 2013, petentul a fost trimis în judecată alături de prorectorul și alte cadre didactice. La momentul respectiv, el a fost acuzat că, în perioada 2012-2013, a luat mită de la mai multe persoane pentru a le facilita admiterea în cadrul universității. Anchetatorii au declarat atunci că cei doi puneau la dispoziția candidaților subiectele. Timpul a trecut, petentul a ieșit din închisoare, iar fostul rector are, din nou, aspirații la postul pe care l-a pierdut în urma cu câțiva ani. Și, așa cum era de așteptat, vestea a ajuns și la urechile actualului rector al universității.”

83. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

84. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de C.N.C.D. este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile din litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

85. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care mesajul transmis de părțile reclamate prin afirmațiile făcute în data de 05.05.2023, ar fi putut aduce atingere dreptului la imagine al petentului prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

86. Concret, pe fond, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate personală, iar analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, s-ar impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

87. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare C.E.D.O.).

88. În scopul de a determina dacă afirmațiile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări, încalcă dreptul la demnitate al petentului, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de reclamat, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.

89. Obiectivul urmărit de reclamați este important, astfel că se va analiza dacă aceștia au dorit să realizeze portretizarea petentului într-o ipostază degradantă. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

Conținutul și contextul în care au avut loc afirmațiile

90. Colegiul reține că afirmațiile reclamate de către petent au fost făcute în cadrul unei întâlniri cu reprezentanții presei locale, părțile reclamate exprimându-și public opinia față de candidatura petentului la funcția de rector. De asemenea, Colegiul reține că poziția publică susținută în cadrul conferinței de presă din 05.05.2023 a fost diseminată în presa locală.

91. Trebuie reamintită jurisprudența bine stabilită a CEDO conform căreia, pentru a aprecia existența unei „*nevoi sociale imperioase*”, care să justifice o ingerință în exercitarea libertății de exprimare, trebuie să se facă distincția între fapte și judecăți de valoare. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, ultimele nu se pretează la o demonstrare a exactității lor (a se vedea, printre altele, Cumpănă și Mazăre împotriva României [MC], nr. 33.348/96, § 98, CEDO 2004-XI, și De Haes și Gijssels împotriva Belgiei, Hotărârea din 24 februarie 1997, Culegere 1997-I, p. 235, § 42).

92. Astfel, oricine dorește să-și exercite drepturile în temeiul art. 30 din Constituția României, respectiv art. 10 din CEDO este supus unor obligații și responsabilități, cum ar fi cea de a se abține de la a transmite mesaje care rănesc pe alții fără motiv.

93. În speța de față, mesajul transmis de părțile reclamate în cadrul întâlnirii cu reprezentanții presei locale sunt despre fapte certe, fără a depăși limitele admise pentru exprimarea conținutului informațional.

94. Astfel, Colegiul apreciază că în prezenta cauză, raportat la afirmațiile părților reclamate din cadrul conferinței de presă, nu s-a depășit sfera libertății de exprimare, modul de exprimare nefiind unul denigrator, care să presupună elemente de incitare la ură îndreptate împotriva petentului.

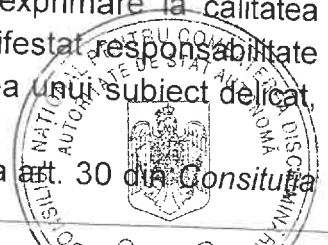
95. Prin urmare, în cauză nu se justifică limitarea libertății de exprimare în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, mai ales în condițiile în care nu există elemente de incitare la ură pe criteriul indicat de petent.

96. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare” (*ibidem*, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este o personalitate, opiniile formulate având un larg impact.

Rolul în societate al persoanelor, autori ai afirmației

97. Colegiul director se raportează în analiza limitelor libertății de exprimare la calitatea reclamațiilor, formatori de opinie, care, în aprecierea Colegiului a manifestat responsabilitate în ceea ce privește exprimarea în spațiul public, chiar și prin abordarea unui subiect delicat, care a vizat fosta condamnare penală a petentului.

98. De asemenea, în luarea deciziei, Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția

României care asigură libertatea de exprimare, și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

99. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice.

100. Cu toate acestea, exercitarea libertății de exprimare comportă și limite, printre acestea regăsindu-se și dreptul la imagine, fapt pentru care este important a se vedea dacă un subiect incomod sau sensibil spre exemplu, contribuie la o dezbatere de interes public.

Concluzii

101. În speța de față, Colegiul director apreciază că subiectul este de interes public, respectiv dreptul de a fi ales în conducerea unei universități în condițiile în care respectiva persoană (petentul) a fost reabilitată în urma condamnării pentru o faptă penală (luare de mită). Prin urmare, Colegiul reține că existența unui cazier în sine nu conduce la limitarea ocupării unui loc de muncă dar este condiționată de infracțiunea pentru care a fost condamnat.

102. Totodată, Colegiul reține că afirmațiile părților reclamate fac referire la petentul care și-a manifestat intenția (există informația la nivel public) că ar dori să candideze pentru funcția de rector. În atare context, s-a pus în discuție reputația acestuia, având în vedere funcția deținută anterior.

103. Colegiul reține că votanții vor decide asupra bunei reputații din punct de vedere etic sau moral, prin exprimarea votului. Astfel, petentul va putea candida întrucât din punct de vedere legal este reabilitat.

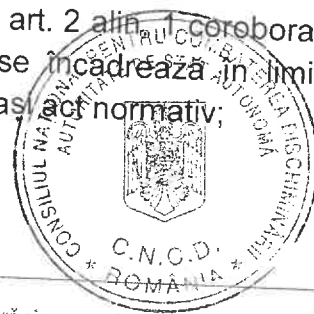
104. În prezenta speță, Colegiul apreciază că nu se poate constata o faptă de discriminare întrucât afirmațiile se încadrează în limitele libertății de exprimare.

105. Colegiul director reiterează faptul că este esențial pentru persoanele care se exprimă public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, **8 voturi pentru și o abținere** a membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, afirmațiile se încadrează în limitele libertății de exprimare, prevăzute de art. 2 alin. 8 din același act normativ;
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Red.: A.D.

Data redactării: 17.06.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

